

SU/Meeri Kesälä ja Saara Hurmerinta

23.5.2023

Osaketuotto- ja vakavaraisuustilanteeseen 30.4.2023 perustuvat kertoimet ja suuret

Eläketurvakeskus (ETK) on tehnyt laskelman vuoden 2023 huhtikuun osaketuottoon ja 30.4.2023 vakavaraisuustilanteeseen perustuvista kertoimista ja suureista. Laskelmaa varten ETK on pyytänyt eläkelaitoksilta tietoja kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakesijoitusten tuotoista huhtikuulta sekä tietoja vakavaraisuustilanteesta 30.4.2023.

Osaketuottokerroin

Vuoden 2023 huhtikuun mukainen keskimääräinen vuositasoinen osaketuottokerroin on **7,79 %**. Osaketuottokertoimen edellinen arvo oli -11,28 %.

Täydennyskerroin

Täydennyskerroin 1.6.2023 alkaen on **0,65 %**. Täydennyskertoimen edellinen arvo oli 0,67 %.

Perustekorko

Perustekorko 1.7.2023 alkaen on **5,00 %**. Perustekoron edellinen arvo ajalla 1.1.2023–30.6.2023 oli 5,00 %.

Vakuutusmaksukorko

Vakuutusmaksukorko 1.7.2023 alkaen on **3,85 %**. Vakuutusmaksukoron edellinen arvo ajalla 1.1.2023–30.6.2023 oli 2,45 %.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskettu osuus vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuelasta 1.7.2023 alkaen on **26,4 %**. Edellinen, STM:n asetuksella 352/2023 säädetty osuus oli 27,1 % ajalla 1.4.2023–30.6.2023.

Sovellettavat säädökset

Osaketuottokertoimen laskenta perustuu TyEL 168 §:n kolmanteen momenttiin. Täydennyskertoimen, perustekoron ja vakuutusmaksukoron laskenta perustuu TyEL:n 171 §:ään ja TyEL:n 166 §:ssä tarkoitettuihin perusteisiin. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuuden laskenta perustuu TVYL 29 e § toiseen momenttiin. Eläketurvakeskus on julkaissut tarkemmat tiedot laskennasta rahastoonsiirtovelvoitteeseen liittyvien laskentakaavojen 8.2.2023 päivätyssä muistiossa.

Huhtikuun 2023 vuositason keskimääräisen osaketuottokertoimen laskenta

Kuukauden vuositason osaketuottokerroin lasketaan TyEL 168 §:n 3 mom:n mukaan eläkelaitosten keskimääräisiin kuukauden mukaisiin osaketuottoihin perustuen. Osaketuotot lasketaan kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleville osakesijoituksille. Eläkelaitoskohtaiset kuukauden osaketuotot annualisoidaan ja vuositason osaketuotto saadaan painotettuna annualisoitujen osaketuottojen keskiarvona vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Painona käytetään eläkelaitosten kuukauden keskimääräistä sijoitettua osakemäärää. Yksittäisen eläkelaitoksen painoa rajataan, jottei suurilla eläkelaitoksilla ole liian merkittävä vaikutus osaketuottokertoimen arvoon.

Vuoden 2023 huhtikuun mukainen keskimääräinen vuositason osaketuottokerroin on 7,79 %. Laskennassa oli mukana 16 eläkelaitosta, joista 15 oli TyEL-eläkelaitoksia. Laskennassa 3 eläkelaitoksen paino rajoitettiin 15 prosenttiin. Aikaisempiin kuukausiin kohdistuneita korjauksia ei ollut.

Taulukossa 1 esitetään vuositason osaketuottokerroin vuoden 2023 toteutuneilta kuukausilta ja taulukossa 2 eläkelaitosten säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakesijoituksiin sitoutuneet pääomat.

Taulukko 1. Kunkin kuukauden osaketuottokertoimen arvot vuonna 2023 sekä kuhunkin kuukauteen mennessä toteutuneiden kuukausien perusteella lasketut osaketuottokertoimen j arvot.

Kuukausi kk	Kuukauden kk osaketuottokerroin annualisoituna, % OT_{kk}	Annualisoitu osaketuottokerroin kuhunkin kuukauteen mennessä toteutuneiden kuukausien perusteella laskettuna, % $j = \left(\prod_{kk=1}^n (1 + OT_{kk})^{\frac{1}{12}} \right)^{12/n} - 1$
tammikuu	76,71	76,71
helmikuu	4,09	35,62
maaliskuu	-11,28	17,73
huhtikuu	7,79	15,16
toukokuu		
kesäkuu		
heinäkuu		
elokuu		
syyskuu		
lokakuu		
marraskuu		
joulukuu		

SU/Meeri Kesälä ja Saara Hurmerinta

23.5.2023

Taulukko 2. Eläkelaitosten säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakesijoituksiin sitoutuneet pääomat yhteensä kuukausittain.

Kuukausi	Osakkeisiin sitoutuneet pääomat, milj. euroa $\sum_i OA_i^{kk}$
tammikuu	42 294
helmikuu	44 644
maaliskuu	44 765
huhtikuu	44 121
toukokuu	
kesäkuu	
heinäkuu	
elokuu	
syyskuu	
lokakuu	
marraskuu	
joulukuu	

Vertailuluvut TELA:n laskemille ennakoivien indeksien muutoksille kuukausittain

Taulukossa 3 esitetään kuukausien osaketuotot, jossa painoa ei ole rajoitettu ja osaketuotot, kun paino on rajoitettu sekä vertailuluku laskettuna TELA:n ennakoivilla indekseillä. TELA:n ennakoivan indeksimuutoksen laskennassa käytetään aluejakoja, Suomi, Eurooppa, USA ja Japani sekä niitä vastaavia osakeindeksejä.

Taulukon 3 luvuissa eläkelaitosten toteutuneet osaketuotot on esitetty ilman yhden prosentin vähennystä tuotosta. Ennakoivan indeksin laskennassa käytetään kokonaistuottoa, joka sisältää arvon muutoksen ja osingot.

Taulukko 3. Kuukausittaiset osaketuotot ja TELA:n ennakoivilla indekseillä laskettu vertailuluku.

Kuukausi kk	Kuukauden kk osaketuotto, painoa ei ole rajoitettu, % $\sum_i \frac{OA_i^{kk} \cdot i OT_{kk}}{\sum_i OA_i^{kk}}$	Vertailuluku kuukauden kk osaketuotolle, paino on rajoitettu, % $(OT_{kk} + 1,01)^{1/12} - 1$	Vertailuluku laskettuna TELA:n ennakoivilla indekseillä, %
tammikuu	4,94	4,91	4,77
helmikuu	0,36	0,41	0,75
maaliskuu	-0,99	-0,90	-0,47
huhtikuu	0,71	0,70	1,41
toukokuu			
kesäkuu			
heinäkuu			
elokuu			
syyskuu			
lokakuu			
marraskuu			
joulukuu			

Täydennyskertoimen laskenta

Täydennyskertoimen laskennassa täydennysperuste p on eläkelaitoksen vakavaraisuuspääoma, josta on vähennetty työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä, jaettuna vakavaraisuuslaskennan mukaisella vastuuelalla.

Täydennyskerroin lasketaan eläkelaitosten keskimääräisestä painotetusta täydennysperusteesta p seuraavasti:

$$b_{16} = \begin{cases} (1 - \lambda) \cdot 0,36 \cdot p - 0,057; & \text{jos } p < 0,198 \\ 0; & \text{jos } 0,198 \leq p < 0,218 \\ (1 - \lambda) \cdot 0,15 \cdot p - 0,026; & \text{jos } p \geq 0,218, \end{cases}$$

missä $\lambda = 0,20$. Täydennysperusteen laskennassa eläkelaitosten painotetaan ensin 15 prosenttiin ja puuttuva paino täydennetään kaikille eläkelaitoksille. Eläkelaitoksen täydennysperusteena käytetään laskennassa vähintään 10 prosenttia.

Täydennyskertoimen laskennassa käytetyn keskimääräisen painotetun täydennysperusteen p arvoksi saatiin kahden desimaalin tarkkuudella 27,10 % hetkellä 30.4.2023. Näin ollen täydennyskerroin b_{16} 1.6.2023 alkaen on 0,65 %.

SU/Meeri Kesälä ja Saara Hurmerinta

23.5.2023

Laskennassa oli mukana 16 eläkelaitosta, joista 15 oli TyEL-eläkelaitoksia. Laskennassa 3 eläkelaitoksen paino rajoitettiin 15 prosenttiin. Aikaisempiin kuukausiin kohdistuneita korjauksia ei ollut.

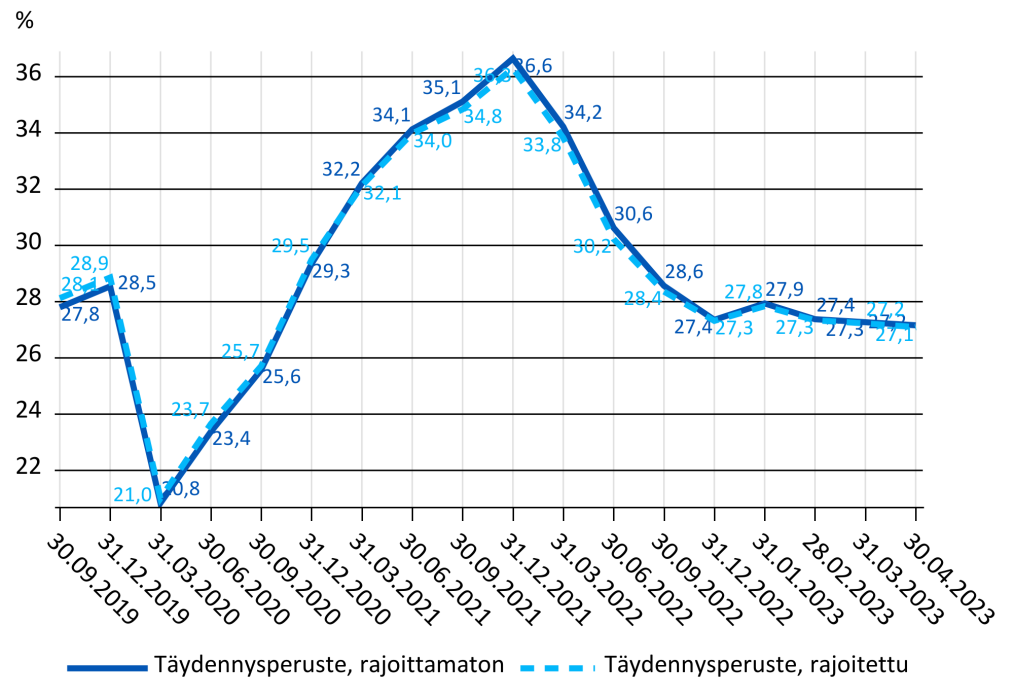
Taulukko 4. Eläkelaitosten ilmoittamat täydennyskertoimen laskentaan käytetyn täydennysperusteen yhteenlasketut väliarvot hetkellä 30.4.2023 sekä Eläketurvakeskuksen toteutuneeseen osaketuottoon perustuvalla oikaisusuurteella korjaamat tiedot. Väliarvoissa on käytetty huhtikuun vuositason osaketuottokertoimen arviota $OT'_{kk} = 17,30\%$. Toteutunut osaketuottokerroin oli $OT_{kk} = 7,79\%$.

Suure	Milj. euroa
Vakavaraisuuspääoma, väliarvo, $\sum A'_i$	33 225
Vakavaraisuuspääoma, oikaistu, $\sum A_i$	33 398
Vakavaraisuuslaskennassa käytettävä vastuovelka, väliarvo, $\sum V'_i$	123 139
Vakavaraisuuslaskennassa käytettävä vastuovelka, oikaistu, $\sum V_i$	122 966

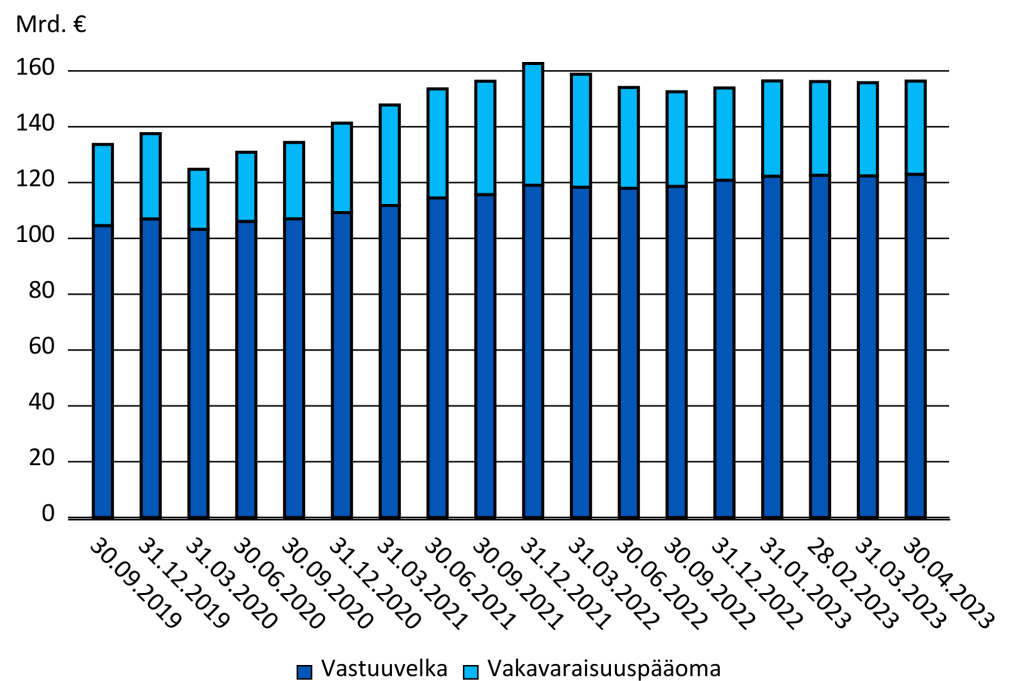
Taulukko 5. Täydennysperusteen arvot hetkellä 30.4.2023, kun eläkelaitosten painoja on rajoitettu 15 prosenttiin ja ilman painojen rajoittamista.

	Rajoitettu	Rajoittamaton
TyEL ja MEL -eläkelaitokset	27,1 %	27,2 %
TyEL-eläkelaitokset	26,4 %	26,8 %

Kuva 1. Keskimääräisen täydennysperusteen arvot ajalla 30.9.2019–30.4.2023.

Kuva 2. Eläkevarat ajalla 30.9.2019–30.4.2023. Eläkevarat on jaoteltu vakavaraisuuspääomaan ilman työnantajan lisämaksuvelvollisuuden perustuvaa erää ja vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuelkaan.

SU/Meeri Kesälä ja Saara Hurmerinta

23.5.2023

Perustekoron laskenta

Perustekorko on 18 % eläkelaitosten keskimääräisestä painotetusta täydennysperusteesta ja sen arvo on vähintään 3 %. Laskennan tuloksena pyöristämättömäksi perustekoroksi saatiin 4,877 %. Korko lasketaan 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella. Perustekoroksi 1.7.2023 alkaen tulee 5,00 %.

Vakuutusmaksukoron määräytyminen

Vakuutusmaksukorko perustuu Garantiassa noteerattuun TyEL:n 12 kuukauden viitekorkoon ollen kuitenkin aina vähintään 2 prosenttia. Vakuutusmaksukorko 1.7.2023 alkaen perustuu viitekoron 2.5.2023 tilanteeseen. Viitekorko on arvoltaan 3,85 % hetkellä 2.5.2023, joten vakuutusmaksukorko 1.7.2023 alkaen on arvoltaan 3,85 %.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuuden laskenta

Eläketurvakeskuksen laskema siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuelasta on 26,4 % hetkestä 1.7.2023 alkaen.

Laskenta perustuu työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle ilmoittamiin hetken 30.4.2023 tietoihin. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus vastuuelasta on laskettu vastaavalla tavalla kuin täydennyskertoimen perusteena oleva vakavaraisuus. Laskennassa rajoitetaan 3 eläkelaitoksen painoa vastaavasti kuin täydennyskertoimen laskennassa.